

I. megoldás: Elég egyetlen (az egyenes szögénél kisebb) szögre adni felezési eljárást, pl. az ABC háromszög $ACB \sphericalangle = \gamma$ szögére. Mérjük rá a távolságfelrakóban rendelkezésre álló t távolságot a CA , CB szarakra, legyenek a végpontok D , E , tehát $CD = CE = t$ (ha az eszköz változtatható, akkor célszerű a CA , CB szakaszok egyikét választani), és húzzuk meg DE -t. Legyen a szögvonalzónak szöge σ , és tegyük fel egyelőre, hogy a hegyes szög ($0^\circ < \sigma < 90^\circ$). Húzzuk meg a szögvonalzónak D , E -n át azt a d , e félegyenest, amely a DE , ill. ED félegyenessel a DE egyenes ugyanazon oldalán σ szöget zár be, végül kössük össze ezeket a keresett szögfelezővel. – Valóban, így a DEF háromszög egyenlő szárú ($FD = FE$), ugyanez áll DEC -re is, tehát CF a $CDFE$ deltoidnak szimmetriatengelye. – $\sigma > 90^\circ$ esetén vegyük d , e -nek visszafelé való d' , e' meghosszabbítását, ill. ezeknek F' metszéspontját. $\sigma = 90^\circ$ esetén ez az eljárás nem használható. (Hegyes, ill. tompa σ esetén d , e -t, DE -nek C -vel ellentétes, ill. megegyező partján célszerű rajzolni, így F biztosan különbözik C -től.)

Máté Eörs (Szeged, Radnóti M. g. I. o. t.)

II. megoldás: A szögfelezőből az előbbi eljárás kis módosításával úgy is kaphatunk egy pontot, ha d , e a DC , EC -vel zár be σ szöget, és pedig egymással ellentétes forgási irányban (szükség esetén itt is áttérünk meghosszabbításokra). – Ez az eljárás nem használható, ha d és e (vagy meghosszabbításaik) a DE szakaszon fedik egymást, a és b -vel háromszöget alkotnak: $\gamma + 2\sigma = 180^\circ$, σ éppen pótszöge $\gamma/2$ -nek, valamint akkor sem, ha d és e párhuzamosak, mert σ kiegészítő szöge $\gamma/2$ -nek.

Farkas Zoltán (Hódmezővásárhely, Bethlen G. g. I. o. t.)

III. megoldás: Mérjük fel t -t az előbbi D , E -től a szarakra még egyszer D_1 , E_1 -ig és húzzuk meg a (mindig létező) DE_1 , ED_1 egyeneseket. Ezeknek G metszéspontja benne van a keresett szögfelezőben. Ugyanis a CDE_1 és CED_1 háromszögek egymásnak a szögfelezőre nézve tükrös párjai, és G a DE_1 , ED_1 oldalpárnak (egyetlen) olyan pontja, amely a tükrözéssel önmagába megy át.

Bollobás Béla (Budapest, Apáczai Csere J. gyak. g. II. o. t.)

Megjegyzés. Számba véve a használt eszközöket, látjuk, hogy a T távolságfelrakót és az E egyenes vonalzót mind a három megoldásban használtuk, az S szögvonalzót viszont csak az I és II-ban. Ez azt a gondolatot adja, hogy E tulajdonképpen felesleges, hiszen egyenest S -sel is húzhatunk. De hátha mégsem ok nélkül engedte meg a feladat E használatát! – Valóban E és S egyidejű használatával a párhuzamosoknak a közismert, elcsúsztatási eljárással való rajzolása is szerkesztési lépés (természetesen nem euklidészi értelemben). Ezt is használjuk a következő két megoldásban.

IV. megoldás: D és E -n át b , ill. a -val párhuzamost rajzolva (szerkesztve) rombuszt kapunk, ennek C -n átmenő átlója a keresett szögfelező.

Kálmán Béla (Debrecen, Kossuth L. gyak. g. I. o. t.)

V. megoldás: a -ra C -től a B -vel ellentétes irányba is felmérjük t -t, végpontja E^* , és C -n át DE^* -gal párhuzamosan meghúzzuk az f szögfelezőt. Így D , E , E^* a C körül t sugárral írható k kör pontjai, így $DE^*E \sphericalangle = DCE \sphericalangle / 2 = \gamma / 2$, és ugyanekkora szöget zár be a -val f is. (A C -n át DE -vel párhuzamosan haladó egyenes pedig a C -nél fekvő külső szöget felezi.)

Nagy Dezső (Budapest, Piarista g. II. o. t.)